

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної роботи

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«АНАЛІЗ РИНКУ ПРАЦІ
ТА ОСНОВИ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ»**

підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»

(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою

«Соціальне забезпечення»

(назва програми)

мова навчання

українська

Слов'янськ – 2021 р.

Розробники:

Пліско Є.Ю., доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Панасенко Е. А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Стьопкіна А. С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
соціальної роботи

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

С.В. Коношенко

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«30» серпня 2021 р. протокол № 1

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АНАЛІЗ РИНКУ ПРАЦІ ТА ОСНОВИ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ»

Кількість кредитів	5
Рік підготовки, семестр	1 1
Компонент освітньої програми	обов'язковий
Викладач	Пліско Є.Ю. – доктор педагогічних наук, професор кафедри СР
Контактна інформація	pliskoej@ukr.net
Консультації	Середа, 14.30 – 16.00.
Анотація навчальної дисципліни.	<p>Навчальна дисципліна спрямована на формування у студентів умінь аналізувати стан та перспективи розвитку ринку праці, проводити профорієнтаційну роботу; ознайомлення з різними видами та формами здійснення профорієнтаційної роботи.</p> <p><i>Об'єкт вивчення</i> – ринок праці України, процес організації профорієнтаційної роботи із клієнтами соціальної роботи.</p> <p><i>Предмет вивчення</i> – аналіз ринку праці України, методи, засоби, форми проведення діагностичної і профорієнтаційної роботи з різними категоріями громадян.</p>
Опис навчальної дисципліни	<p><i>Метою вивчення навчальної дисципліни «Аналіз ринку праці та основи профорієнтаційної роботи» є:</i> формування у студентів умінь аналізувати і проводити профорієнтаційну роботу з безробітним населенням; ознайомлення з різними видами та формами здійснення</p>

профорієнтаційної роботи; навчити студентів виявляти і сприяти реалізації професійних намірів молоді на основі отриманих теоретичних знань про стан ринку праці в Україні.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (за ЗК 10 ОП);

Здатність до міжособистісної взаємодії (за ЗК 13 ОП);

Фахові компетентності (ФК):

Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави (за ФК 1 ОП);

Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності (за ФК 13 ОП);

Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері (за ФК 14 ОП);

Здатність аналізувати ринок праці та надавати профконсультаційну допомогу (за ФК 16 ОП).

Ключові слова: соціальна політика, ринок праці, працевлаштування, профорієнтаційна робота.

Очікувані результати навчання: здобувачі вищої освіти повинні:

- Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи ринку праці країни;
- Виявляти готовність до взаємодії з колегами щодо надання профорієнтаційної роботи клієнтам, приймати управлінські рішення в організації роботи підопічних;
- Ефективно працювати як індивідуально й у складі міждисциплінарної команди фахівців щодо надання профорієнтаційної допомоги та працевлаштування громадян;

	<ul style="list-style-type: none"> - Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми працевлаштування та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей профорієнтаційної роботи; - Здійснювати консультативну та профорієнтаційну роботу на засадах психолого-педагогічної науки. <p><i>Навчально-методичні матеріали:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Аналіз ринку праці та основи проф-орієнтаційної роботи: курс лекцій: навчальний посібник / укладач: Є. Ю. Пліско. Слов'янськ: Видавництво Б. І. Маторіна, 2021. 64 с. ✓ Теслюк В. М. Основи профорієнтаційної роботи: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2017. 303 с. ✓ Шиделко А. В. Профорієнтація і профвідбір : аксіологічні аспекти: навч. посіб. Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 139 с. <p><i>Ресурси:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ дистанційний курс «Аналіз ринку праці та основи профорієнтаційної роботи» . URL: http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1069 ✓ мультимедійна апаратура, екран, проектор; ✓ бібліотечні фонди.
<p>Теми</p>	<p>Програма навчальної дисципліни містить такі теми:</p> <p>Тема 1. Місце ринку праці в економічній системі.</p> <p>Тема 2. Механізми саморегулювання і функціонування ринку праці.</p> <p>Тема 3. Зайнятість населення в Україні.</p> <p>Тема 4. Безробіття, його форми і причини.</p> <p>Тема 5. Методи регулювання і ресурсне забезпечення ринку праці.</p> <p>Тема 6. Професійна діагностика.</p> <p>Тема 7. Основні поняття й категорії профорієнтації.</p>

	<p>Тема 8. Сутність й принципи організації профорієнтаційної роботи.</p> <p>Тема 9. Організація профконсультативної та профорієнтаційної роботи з особами, що втратили робочі місця на тимчасово окупованій території.</p> <p>Тема 10. Людина як суб'єкт праці і професіонал.</p> <p>Тема 11. Професійна освіта як напрям профорієнтаційної роботи.</p> <p>Тема 12. Професійний відбір як напрям профорієнтаційної роботи.</p>
<p>Методичні поради для викладачів «Як навчати?»</p>	<p><i>Загальні методи навчання - проблемне навчання (problem learning); - змішане навчання (blended learning); - метод конкретних ситуацій (МКС), кейс-метод.</i></p> <p><i>Методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації: словесні, наочні, практичні.</i></p> <p><i>Методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний, індуктивний, дедуктивний, традуктивний.</i></p> <p><i>Методи навчання за рівнем самостійності розумової діяльності: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.</i></p> <p><i>Методи активні: диспут, дискусія, мозкова атака, аналіз конкретних педагогічних ситуацій, рольові та ділові ігри, навчальні проєкти.</i></p>
<p>Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»</p>	<p><i>Види роботи здобувачів (реферати, анотації, рецензії; презентації результатів виконаних завдань; доповіді; тези; наукові статті</i></p>
<p>Оцінювання</p>	<p><i>Види, методи та форми контролю.</i></p> <p><u>Види</u>: поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (залік).</p> <p><u>Методи</u>: перевірка самостійної роботи, усне опитування</p> <p><u>Форми</u>: індивідуальна та фронтальна перевірка</p>

Організаційні процедури та порядок виявлення якості засвоєння навчального матеріалу, рівня відповідності отриманих знань, умінь і навичок здобутій кваліфікації в межах освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про контрольні заходи у „ДДПУ”

(<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf>)

Результати навчання студентів із вивчення навчальної дисципліни визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекційні, практичні) та самостійної роботи. Для студентів заочної форми бали розподіляються пропорційно годинам у навчальному плані, відведеним на навчальні заняття та самостійну роботу.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *лекційного заняття* виставляється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції (0,5 балів), складання її конспекту та активна участь у процесі лекції (0,5 балів).

Відповідь на практичному занятті оцінюється за наступними критеріями:

3 бали – здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

2 бали – здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

1 бал – здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється у 26 б. (денна форма навчання) та 74 б. (заочна форма навчання).

Результати поточного контролю рівня знань студентів очної та заочної форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем наприкінці кожного заняття до відома всіх студентів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Оцінювання результатів навчання у формі семестрового заліку проводиться по закінченні вивчення навчальної дисципліни, зазвичай, на останньому практичному занятті або в період до початку екзаменаційної сесії відповідно до графіка освітнього процесу. На останньому аудиторному занятті викладач зобов'язаний оголосити здобувачам вищої освіти відкрито (у присутності групи) накопичені ними бали поточного оцінювання з навчальної дисципліни, отримані під час лекційних, практичних та/або лабораторних занять та за виконану самостійну роботу. Залік, як форма контролю, передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу - без додаткового опитування) й не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти. Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни, де формою контролю є залік, шляхом виконання завдань самостійної роботи, але не пізніше ніж до початку

екзаменаційної сесії.

Вимоги:

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора /-ки – це абсолютно нормально.

На практичних заняттях бажана активна участь здобувачів вищої освіти під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Кафедра соціальної роботи підтримує нульову толерантність до

плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, затверджені в ДДПУ (для оцінювання іспиту):

Результати підсумкових форм контролю оцінюються: за національною п'ятибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «неприйнятно») і за 100-бальною шкалою.

Допуск до підсумкового контролю з навчальної дисципліни становить 60 балів, визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для отримання позитивної оцінки «задовільно», крок шкали – 1. При цьому межа незадовільнонавчання становить 59 балів.

Розподіл балів із дисципліни (денна форма навчання)

Теми лекцій та практ. занять												Сам ості йна роб ота	Підс умк. бал (Зал ік)
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	26	60- 100
2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1		
+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
6	6	6	6	6	6	3	3	3	3	3	3		
74													

100 б. (Мінімум 60 балів)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T1	2	0	6	0	4	0
T2	2	0	6	0	2	0
T3	2	0	6	0	2	0
T4	2	0	6	0	2	0
T5	2	0	6	0	2	0
T6	2	0	6	0	2	0
T7	2	0	3	0	2	0
T8	2	0	3	0	2	0
T9	1	0	3	0	2	0
T10	1	0	3	0	2	0
T11	1	0	3	0	2	0
T12	1	0	3	0	2	0
Разом	20	0	54	0	26	0

Розподіл балів із дисципліни (заочна форма навчання)

Теми лекцій та практ. занять												Самостійна робота	Підсумк. бал (Залік)
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	76	60-100

1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-		
+	+	+	+	+	+								
3	3	3	3	3	3								
24													
100 б. (Мінімум 60 балів)													

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T1	1	0	3	0	8	0
T2	1	0	3	0	8	0
T3	1	0	3	0	6	0
T4	1	0	3	0	6	0
T5	1	0	3	0	6	0
T6	1	0	3	0	6	0
T7	-	-	-	-	6	0
T8	-	-	-	-	6	0
T9	-	-	-	-	6	0
T10	-	-	-	-	6	0
T11	-	-	-	-	6	0
T12	-	-	-	-	6	0
Разом	6	0	18	0	76	0

Політика щодо дедлайнів та перескладань, академічної доброчесності, відвідування: Perezдача та повторне вивчення дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДДПУ (<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/025.pdf>)

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на

заняттях з будь-якої причини, він відпрацьовує навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітує про опанування навчального матеріалу.

Дотримання академічної доброчесності.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками передбачає:

- ✓ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- ✓ дотримання норм законодавства про авторське право;
- ✓ надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- ✓ контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ✓ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- ✓ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- ✓ дотримання норм законодавства про авторське право;
- ✓ надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

	<p>За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.</p> <p>Нормативно-правове забезпечення: Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у "ДДПУ"</p> <p>http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf</p>
<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»</p>	<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни:</p> <p>Вивчення дисципліни дає:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ знання і уміння оперувати економічними категоріями та поняттями в сфері ринку праці; ✓ навички управління інформацією для виокремлення тенденцій розвитку ринку праці; ✓ знання основних видів безробіття та практичне значення їх диференціації; ✓ вміння діагностувати вплив ринку праці та функціонування державної служби зайнятості на соціально-економічну ситуацію в країні; ✓ проводити профорієнтаційну роботу з населенням; ✓ надавати профконсультації стосовно вибору професії, працевлаштування.

д.п.н. Пліско Є.Ю.

